

Handläggare
Anna Stolpe
Telefon: 08-508 04 036

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
2017-08-31

Slutrapport från utredning av servicehus

Remiss från kommunstyrelsen, dnr: 152-872-2017

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ulla Thorslund
Stadsdelsdirektör

Aida Rizvic
Tf. avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder samt SLK över remissen Slutrapport från utredning av servicehus, dnr. 152-872-2017. Kommunstyrelsen vill ha yttrandet senast 1 september 2017. Förvaltningen är positiv till att riktlinjerna för boende på servicehus blir tydligare.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder samt SLK över remissen Slutrapport från utredning av servicehus, dnr. 152-872-2017. Kommunstyrelsen vill ha yttrandet senast 1 september 2017.

I mars 2017 finns 15 servicehus i staden med totalt 1491 lägenheter.

Äldrenämnden fick i budgeten för 2014 i uppdrag att utreda servicehusen ur flera perspektiv. I servicehusutredningen 2014 framkom att många av de boende på servicehusen hade vitt skilda behov. Så ser det ut även idag. På servicehusen bor både personer utan behov av hemtjänst och personer med stora behov av omsorgsinsatser. På servicehusen bor också personer med påtagliga

psykiska funktionsnedsättningar med eller utan missbruksproblematik.

Vid ett mättillfälle hösten 2014 gjordes en översyn av hur 239 lägenheter i servicehus användes.

- 33 procent av lägenheterna användes av personer med påtagliga psykiska funktionshinder,
- 20 procent av lägenheterna användes för personer med diagnostiserad demenssjukdom,
- 20 procent av lägenheterna användes för personer med påtagliga missbruksproblem,
- 15 procent av lägenheterna hyrdes av personer som redan vid inflyttningen bedömdes ha behov som bättre skulle tillgodoses på ett vård- och omsorgsboende,
- 8 procent av lägenheterna förmedlades till hemlösa och
- 5 procent av lägenheterna användes för korttidsvård.

I november 2016 godkände kommunfullmäktige delrapporten från utredningen Äldres boende i Stockholm (ÄBO). I delrapporten stod bland annat att servicehusens inriktning och målgrupp skulle förtydligas och att målgruppen skulle avgränsas till att omfatta äldre med omvårdnadsbehov.

Ärendet

Äldreförvaltningens utredning om servicehus är nu klar.

Utredningen föreslår tydligare hur målgruppen för servicehusboende ska se ut och vilka kriterier som ska gälla vid bedömningen av behov. Utredningen föreslår också vad servicehusen ska erbjuda för gemensam service. Utredningen har även tittat på;

- ersättning för hemtjänstinsatser,
- grundersättning,
- införande av valfrihet och
- central köhantering.

Utredningen har tagit in synpunkter från referensgruppen och styrgruppen för äldreboendeplaneringen.

Utredningens förslag

Utredningen föreslår att personer med behov av hemtjänst för sina omvårdnadsbehov ska beviljas plats i servicehus om personen också har något av nedanstående alternativ:

- oro/otrygghet i kombination med hög ålder
- oro/otrygghet som inte dämpas av andra insatser

- ofrivillig ensamhet och känsla av social isolering

Utredningen föreslår att staden bör sträva efter att servicehus maximalt ska innehålla cirka 100 lägenheter. Utredningen menar att större servicehus är svåra att överblicka.

Utredningen föreslår att ett servicehus bör innehålla;

- öppna gemensamhetsutrymmen som inbjuder till umgänge
- aktiviteter riktade till de som bor i servicehuset och som leds av särskild utsedd personal, aktivitetsledare
- någon form av lunchservering och fik
- någon form av receptionsverksamhet i anslutning till entrén som de boende och utomstående kan vända sig till under kontorstid
- vaktmästare
- någon form av enklare försäljning av kioskvaror

Utredningen framför att det är en fördel om servicehus även innehåller;

- restaurang som även är öppen för allmänheten (i kommunal eller privat regi)
- träffpunkt eller dagverksamhet där både boende från servicehuset och äldre i ordinärt boende är välkomna, alternativt biståndsbeslutad dagverksamhet
- frisör, antingen genom särskild lokal som hyrs ut till egenföretagare eller ambulerande som besöker den boende i hemmet
- kiosk med utökat sortiment
- andra typer av verksamheter som ökar aktiviteten i fastigheten

Utredningen föreslår att;

- valfrihetssystem införs för servicehus i Stockholms stad från och 1 januari 2018. Utredningen föreslår att en centraliserad köhantering införs för att administrera valfrihetssystemet. En centraliserad köhantering effektiviserar förmedlingen av bostäder genom daglig kontroll över lediga lägenheter som snabbt kan erbjudas till de sökande. Den centrala köhanteringen föreslås vara organisatoriskt placerad på äldreförvaltningens avdelning Stockholms Trygghetsjour. Avdelningen ansvarar för att administrera köerna inom valfrihetssystemet i samarbete med beställarenheterna i respektive stadsdelsförvaltning.

- en enhetlig ersättning för hemtjänstinsatser i servicehus införs
- varje stadsdelsnämnd själv beslutar om vilken grundersättning som ska tas ut för 2018. Beräkningarna görs utifrån beslutat regelverk och bestämd mall.

Som stadsgemensamma administrativa rutiner och regelverk för servicehus föreslår utredningen att:

- ersättning till utföraren utgår för beviljad tid. Ingen tidrapportering ska ske.
- frånvaro ska rapporteras från första dagen då den enskilde inte ska betala avgift vid frånvaro.
- ersättning vid frånvaro, på grund av sjukhusvistelse eller resa, utgår per dag och baseras sig på antalet beviljade timmar delat med 30,4. Vid frånvaro ska, liksom i ordinärt boende, ersättning utgå de fem första dagarna. Ersättning för hemtjänstinsatser utgår fem dagar vid den enskildes frånvaro eller vid avslutat ärende.
- ärendet avslutas den dag insatserna till den enskilde upphör.
- grundersättning utgår en månad efter att ärendet har avslutats.

Idag debiteras den boende en grundavgift från och med inflyttningsdagen. I grundavgiften är trygghetslarmet som finns i lägenheten inkluderat. Oavsett ensamboende eller samboende debiteras endast en grundavgift. Utredningen föreslår att vid sammanboende debiteras båda boende avgiften. Grundavgiften upphör när insatserna och ärendet avslutas.

Handläggningsenheten vid Stockholms Trygghetsjour ansvarar idag för central handläggning av trygghetslarm och handläggning av kö till vård- och omsorgsboende. All handläggning sker på delegation från stadsdelsförvaltningarna. Utöver själva handläggningen av kön tillkommer regelbunden kontakt med och besök hos alla stadsdelsförvaltningar och alla boenden samt ett utökat administrativt arbete i form av framtagande av rapporter och statistik. Genom centralisering av kö till servicehus kommer avdelningens administrativa uppgifter att öka varför äldreomsorgen behöver tillföras 2,0 mnkr.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom beställaravdelningen för äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att riktlinjerna för boende på servicehus blir tydligare. Förvaltningen anser att begreppet hög ålder bör definieras mer precist.

Förvaltningen är positiv till central köhantering.

Förvaltningen anser att det är bra med enhetlig timersättning. Förvaltningen är tveksam till enhetlig grundersättning för staden då servicehusen har olika förutsättningar. Förvaltningen anser att det är bra att beräkningar görs enligt samma mall och att kostnaderna är synliga.

Förvaltningen anser att det är viktigt att boendialternativ för målgruppen äldre personer med påtagliga psykiska funktionsnedsättningar med eller utan missbruksproblematik ses över för att hitta andra alternativ än servicehus. Boendialternativ för äldre personer i hemlöshet utan behov av vård- och omsorg behöver också ses över.

Då 15 procent av lägenheterna i servicehus hyrs av personer som redan vid inflyttningen bedömdes ha behov som bättre skulle tillgodoses på ett vård- och omsorgsboende anser förvaltningen att det är viktigt att det finns korttidsboende för de äldre medan utredning för framtida boende pågår.

Förvaltningen instämmer i att stora servicehus kan bli svåra att överblicka men vill framföra att det även beror på hur byggnaden är konstruerad huruvida det är överblickbart eller inte.

Förvaltningen förslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bilagor

1. Remiss från Kommunstyrelsen, diarienummer 152-872-2017.

